

ZA 35 Odstotkov višje cene?

PRED OBČUTNO PODRAŽITVIJO ROTACIJSKIH PAPIRJEV

Samo družbeni dogovor lahko za naprej uspešno reši problem nenehnega naraščanja cen vseh vrst časopisnega papirja

Zaradi naraščanja stroškov, predvsem podražitve celuloznega lesa, so proizvajalci časopisnih rotacijskih papirjev predlagali potrošnikom podpis novega samoupravnega sporazuma o cenah rotacijskih papirjev. Po njihovem predlogu naj bi bile nove cene za približno 35 odstotkov višje od dosedanjih. Navadni rotacijski papir naj bi veljal 4,60 za kg (sedaj 3,40), ofsetni časopisni papir ČROF 4,80 (3,60) din itd. Nove cene naj bi veljale od 1. januarja letos, ne glede na datum sklenitve sporazuma in naj bi jih ne spreminjali pol leta.

Časopisne organizacije združenega dela se s takim predlogom niso strinjale. Predvsem so osporavale kalkulacije, ki naj bi narekivale tolikšne podražitve. Sodijo namreč, da ni mogoče zagotoviti proizvajalcem papirja z novimi cenami enake akumulacije kot v preteklem letu, ob tem pa bistveno ali povsem izprazniti lastne sklade. Razen tega ni mogoče priznati višjih cen za nazaj, niti sporazuma skleniti samo za pol leta.

Nove cene naj bi po mnenju časopisnih proizvajalcev veljale od 1. februarja do konca letošnjega leta. Za prihodnje leto pa bi namesto samoupravnega sporazuma podpisali družbeni dogovor o cenah papirjev. S tem dogovorom,

pri katerem bi razen proizvajalcev in potrošnikov papirja sodelovali tudi predstavniki socialistične zveze in izvršnih svetov, bi se za isto mizo lahko dogovorili tudi o tem, kdo bo pokrival nove cene papirja – ali bralci in naročniki ali širša družbena skupnost, ki naj bi z regresi omogočila nižjo ceno časopisov.

Časopisni proizvajalci Slovenije so predlagali, naj bi bila nova cena rotacijskih papirjev za 20 par nižja od tiste, ki jo predlagajo proizvajalci papirja. Tako naj bi kilogram navadnega rotacijskega papirja veljal 4,40 din, namesto predlaganih 4,60 dinarjev, ČROF 4,60 din, namesto 4,80 in tako naprej. Trenutno je ta predlog obveljal kot kompromis. Ostali časopisni proiz-

vajalci so namreč ponudili za 30 para nižje cene, kar pa so proizvajalci papirja takoj odbili. Sporazum še ni podpisan. Računamo, da ga bomo podpisali še ta mesec. Obveljal naj bi slovenski predlog, nove cene pa naj bi plačevali od 1. februarja naprej.

S sklenitvijo sporazuma se bodo precej povečali stroški vsem časopisnim organizacijam združenega dela. Zato bo republiška konferenca SZDL vsem slovenskim informativno-političnim časnikom zagotovila enako višino regresa na porabljen rotacijski papir kot lani. Dnevnik je lani dobil 1.349.017 dinarjev regresa.

Računamo, da bodo zaradi te družbene pomoči cene vseh slovenskih časopisov – tudi naših – ostale do polletja nespremenjene. Že sedaj pa moramo razmišljati o morebitnih novih cenah časnikov v drugem polletju. Po nekaterih predlogih naj bi od 1. julija povišali cene dnevnikom na 2 dinarja za izvod.

S. B.

22. januarja popoldne so predstavniki časopisnih podjetij Slovenije in tovarne papirja in celuloze Djuro Salaj iz Krškega podpisali samoupravni sporazum o skupnem vlaganju sredstev za nakup novega stroja za proizvodnjo časopisnega papirja. Podpis sporazuma zagotavlja, da bodo časopisna podjetja preskrbljena z zadostnimi količinami papirja v naslednjih 10 letih, hkrati pa je pomemben zato, ker predstavlja prvi korak k tesnejšemu sodelovanju med časopisnimi in tiskarskimi podjetji v Sloveniji.

AKCIJA MLADIH DELAVCEV
PRED KONGRESI

TOČKOVANJE,

na koncu pa priznanje

Ob vsakdanjih razpravah in vzpodbudah, ki se pojavljajo med mladimi delavci, je tudi mnogo takih, ki so upravičene, da se o njih izreče kaj več besed, tudi pohvalnih. Plod prizadevnosti mladine, da se organizirano loti izpolnjevanja obljub reševanja perečih problemov itd. je bil tudi organiziran pristop k akcijam MA pred kongresi.

Dosedanje delo mladine je bilo pestro, v mnogočem pohvalno vendar premalo evidentirano, tako da MA tiskarne ni bilo možno realno oceniti. Zato so bile potrebne posebne dopolnitve glede samega zbiranja informacij o delu MA. Rešitev je bila preprosta. Vsak mladinski aktiv naj bi za vsako akcijo bodisi družbeno-politično, kulturno, športno dobil določeno število točk. Aktiv, ki bo zbral največje število točk ob koncu nekega razdobja (leta ali 6 mesecev) bi dobil priznanje v kakršnikoli obliki, ki ga podeljuje OK, pod katere okrilje spada MA. To tekmovanje oz. nagrajevanje naj bi bila vzpodbuda za nadaljnje še bolj plodno in zagrizeno delo mladine. Kot vsak MA je tudi naš dobil poseben seznam dejavnosti, ki jih bomo točkovali po navodilih. Da bi se izognili nekaterim lažnim podatkom o delu MA, bo ustanovljena posebna komisija, ki bo pregledala in raziskala morebitne takšne primere.

MA TLP je sklenil, da takoj začne z akcijami. Zelo razveseljivo je tudi to, da je nekaj akcij že izvedel in si s tem zagotovil lepo število točk. Za nadaljnje akcije pa je predsedstvo sklenilo na zadnji seji organizirati predavanja o stanovanjski problematiki, ogled kulturnih prireditev ter predavanje o vlogi delavske mladine v sodobni družbi.

Darko Puhar

TISKALI VEČ ČASOPISOV IN KNJIG, REVIJ PA MANJ

Zaradi porasta materialnih stroškov in družbenih obremenitev pa se je akumulativnost podjetja močno znižala in je najnižja v zadnjih nekaj letih

Končni rezultati o proizvodnji, doseženi v letu 1973, so uspešni, saj je TOZD Tiskarna proizvedla 5.196,1 ton tiskarskih izdelkov v vrednosti 67.046.655 dinarjev. Dosežena količina je za 11 odstotkov večja od planirane in za 14 odstotkov večja od dosežene v letu 1972. Vrednost proizvodnje pa je za 9 odstotkov višja od planirane in za 24 odstotkov višja od dosežene v letu 1972.

Po vrsti proizvodov pa je bil v primerjavi z letom 1972 dosežen obseg količinske proizvodnje v letu 1973 naslednji:

časopisov	16 odstotkov več
revij	13 odstotkov manj
knjig in brošur	16 odstotkov več
obrazcev	13 odstotkov več
klišejev	3 odstotke manj
črtanega materiala	2 odstotka več
drugih tiskanih proizvodov	2 odstotka manj

Ta gibanja kažejo, da se proizvodnja v tiskarni vse bolj usmerja na tiskanje časopisov in knjig, saj je tehnična opremljenost za to tudi najprimernejša. Nadaljnja modernizacija strojev in opreme pa bi to tudi v prihodnje še bolj omogočala.

Ob nenehnem porastu cen industrijskim proizvodom pa smemo trditi, da so se cene izdelkom v naši tiskarni zvišale v letu 1973 v nitve in pa nujno vsklajevanje osebnih dohodkov članom delovne

skupnosti z naraščanjem življenjskih stroškov, so močno znižali akumulativnost TOZD Tiskarne, ki je v doseženem odstotku najnižja v primerjavi z nekaj zadnjimi leti.

Čeprav se je doseženi celotni dohodek TOZD Tiskarne v primerjavi z letom 1972 lani zvišal za 25 odstotkov, pa so se poslovni stroški zvišali celo za 30 odstotkov. Prav zaradi tega se je lahko bruto dohodek povečal samo za 17 odstotkov. Že omenjeno znatno povečanje družbenih obveznosti se primerjavi z letom 1972 zelo zmerno. Tako se je cena za eno tono tiskanih časopisov povečala za 16 odstotkov, revij za 38 odstotkov, knjig in brošur za 10 odstotkov, obrazcev za 3 odstotke, ostalih tiskanih proizvodov za 9 odstotkov in klišejev za 19 odstotkov. V povprečju se je cena za eno tono izdelkov proizvedenih v lanskem letu in v primerjavi z letom 1972 zvišala le za 9 odstotkov. Na to povečanje pa je zlasti pri časopisih močno vplival znaten porast

cen roto papirja in tudi drugih materialov.

Zaključki z obračunom stroškov proizvodnje za leto 1973 pa kažejo manj razveseljive rezultate. Porast materialnih stroškov, znatno povečane družbene obremenitve v tem, da so bile pogodbene obveznosti za 60 odstotkov višje, zakonske obveznosti pa kar za 77 odstotkov. Če upoštevamo še povečanje bruto osebnih dohodkov v celoti za 23 odstotkov pri povečanju števila zaposlenih za 1 odstotek, je nujno, da se je zato akumulativnost znižala za 20 odstotkov.

Ta nižja akumulacija bo seveda

v večji meri zmanjšala sedanja možna vlaganja sredstev za modernizacijo strojev in opreme, prizadela pa bo tudi vlaganje prepotrebni sredstev v družbeni standard delavcev.

To so v glavnem značilne ugotovitve glede dosežene uspešne proizvodnje in poslovanja TOZD Tiskarne v letu 1973. Obsežnejšo analizo in računsko zaključke finančnega uspeha pa bo ob koncu tega meseca pokazal zaključni račun, o katerem bodo seveda razpravljali samoupravni organi tako TOZD kot združenega podjetja.

L. Š.

TA TEHNIKA OSVAJA ČASOPISE TUDI V DRUGIH DRŽAVAH

POLOVICA DNEVNIKOV V ZDA TISKANIH NA OFFSETU

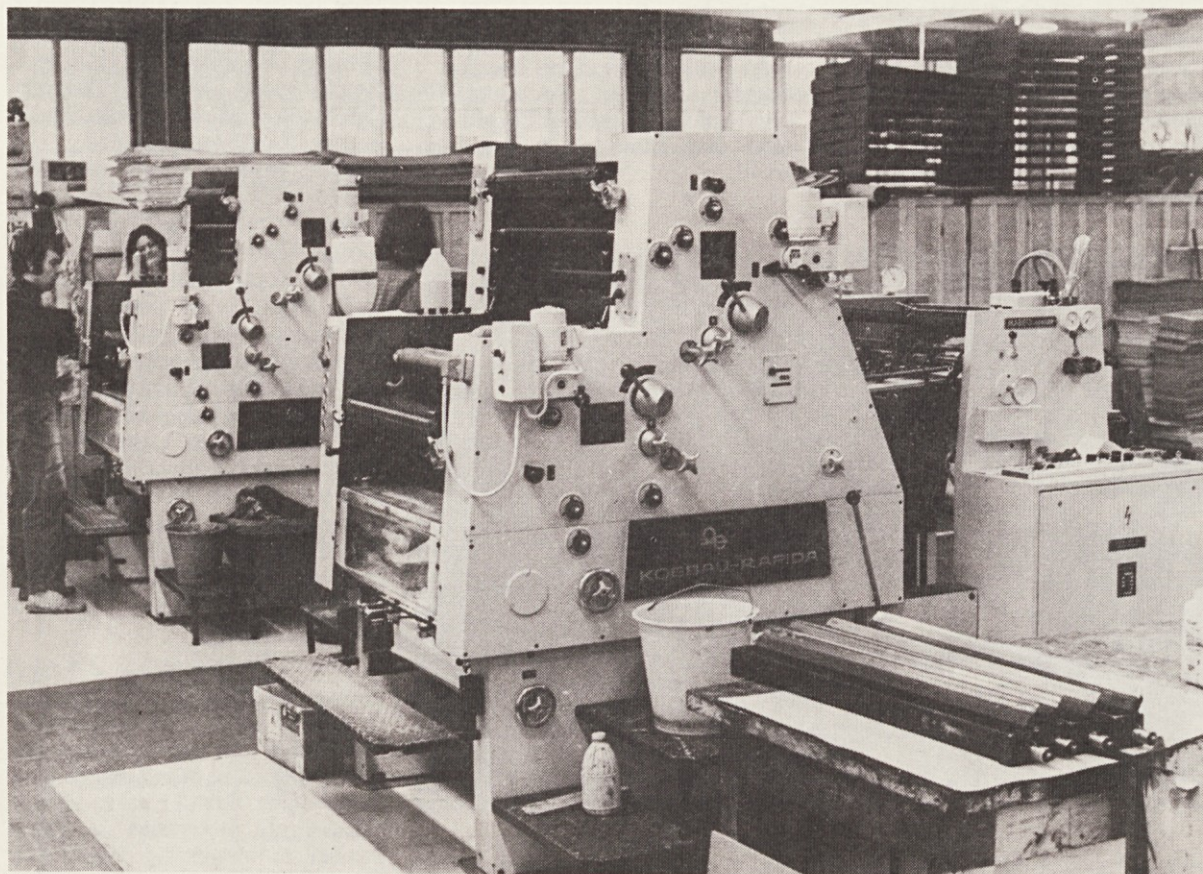
Institut za raziskovanje pri Združenju ameriških časopisnih založnikov je pred kratkim objavil zanimive podatke o vse večjem uveljavljanju ofsetne tehnike v proizvodnji časopisov v ZDA in Kanadi.

Po teh podatkih so v začetku 1973 leta tiskali v ofsetni tehniki že 49,6 odstotkov vseh ameriških dnevnikov. To pomeni, da so od skupno 1749 dnevnikov tiskali v ofsetni tehniki 869 listov. Samo leta 1972 je prešlo na novo tehniko v ZDA 127 dnevnikov s skupno naklado 3.150.000 izvodov.

Na podlagi teh podatkov ugotavlja institut, da nova tehnika iz leta v leto vse bolj osvaja ameriške časnike, da pa bo v prihodnje ta razvoj še skokovitejši.

Preseneča zlasti dejstvo, da nova tehnika osvaja tudi časnike s srednjo naklado. Doslej se je zlasti uveljavila v časopisih z majhnimi nakladami. Tako so na primer v začetku leta 1973 tiskali v ofsetni tehniki že 21 odstotkov dnevnikov z naklado od 25.000 do 50.000 izvodov in 17 odstotkov dnevnikov z naklado od 50.000 do 100.000 izvodov. Poleg tega je v ZDA začelo januarja lani uporabljati to tehniko tudi šest dnevnikov z naklado preko 100.000 izvodov, med temi n.pr. „Post-Dispatch“ iz St. Luisa z naklado 326.000 izvodov, „Times Independent“ iz St. Petersburga z 200.000 izvodov, „Wall Street Journal“, tiska polovico naklade (skupno 1,250.000) v ofsetu itd.

Po podatkih istega instituta je samo v letu 1972 8 kanadskih dnevnikov začelo uporabljati ofsetno tehniko. Na začetku preteklega leta so že dobro četrtino (25,2 odstotka) kanadskih dnevnikov tiskali v ofsetni tehniki.

Nova dvobarvna tiskarska stroja „Rapid“ tovarne Koenig Bauer iz Zahodne Nemčije, ki ju je nabavila Ljudska pravica. Stroja lahko tiskata papirne pole v velikosti 50 x 70 cm hkrati v dveh barvah in s hitrostjo 4000 pol na uro. Predstavljata veliko pridobitev za našo tiskarno

KONSTITUIRANJE DS LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA

Le izpolnjevanje obveznosti in negovanje pravic v naši temeljni organizaciji združenega dela pomaga pridno tkati takšen letni obračun, kakršnega si želimo lahko novemu delavskemu svetu

Po določbah našega novega statuta sestavljajo delavski svet delegati delavcev posameznih oddelkov. Izvolili smo jih 14. januarja letos – po enega na vsakih začetih deset delavcev v vsakem oddelku.

Hkrati smo izvolili tudi ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA

Delegatski sistem je letošnja novost, zato smo tokrat volili de-

Oddelek	Število predlaganih delegatov	Izvoljeni delegati	Število prejetih glasov
UREDNIŠTVO	9	Jože POGAČNIK Janez ŠUSTER Marjan RAZTRESEN Danica FIRM Alenka BREZOVNIK Rudi KOGOVŠEK	34 31 29 28 25 24
BEP	6	Majda TIČAR Ema FISTER Drago PEČENIK	19 13 10
DOSTAVNI ODDELEK	5	Ante SMOLJO Janko ŠEME Alenka POTEK	12 11 9
UPRAVA (prodajna služba, računovodstvo, splošna in skupne službe)	5	Rafko TRUŠNOVEC Malka LOZAR Tončka CANKAR Ivanka WAHL	31 30 29 26

lavski svet v polni sestavi. Po statutu bomo vsako naslednje leto izvolili polovico novih delegatov. Zaradi tega je novi delavski svet potrdil dveletne mandate delegatom, ki so 14. januarja letos zbrali največ glasov, enoletne pa tistim, ki so jih dobili manj oziroma so leto dni že bili člani osrednjega samoupravnega organa Ljubljanskega dnevnika. Natančno:

– dve leti bodo delegati: Jože Pogačnik, Marjan Rztresen, Danica Firmova, Drago Pečnik, Ante Smoljo, Janko Šeme, Rafko Trušnovec in Ivanka Wahlova;

– eno leto bodo delegati: Janez Šuster, Alenka Brezovnikova, Rudi Kogovšek, Majda Tičarjeva, Ema Fistrova, Alenka Potčeva, Malka Lozarjeva in Tončka Cankarjeva.

Vsi naši samoupravni organi so po statutu oblikovani tako, da lahko delujejo učinkovito, da na vsej črti ukrepajo sporazumno. O najpomembnejših zadevah gospodarske narave ter o pravicah in obveznostih pa seveda odločamo vsi. Dovolj je možnosti za naše dejavno sodelovanje. Statut, sporazumi in vsi drugi samoupravni akti

Na prvi seji novega delavskega sveta 22. januarja 1974 so delegati izbrali Majdo Tičarjevo za predsednico in Rafka Trušnovca za njenega namestnika.

nam omogočajo uspešno uveljavljanje dobrih pobud in vsestransko nadzorovanje izvajanja sklepov. Tu je torej velika odgovornost tako delegatov kot nas vseh.

Oddelek	Izvoljeni	Število prejetih glasov
UREDNIŠTVO	Franc STELE Nace BIZILJ	27 20
BEP	Ema FISTER	11
DOSTAVNI ODDELEK	Ivo ŠTORGELJ	10
UPRAVA	Milka KERNEL	12

Letošnje leto bo bržkone razskemu svetu pomaga pridno tkati meroma težavno. Spremenjeni takšen letni obračun, kakršnega si gospodarski tokovi širom po svetu želimo. Majda Tičar

UČENCI GRAFIČNE ŠOLE (ŠCTP)

UČNI USPEH V I. POLLETJU

V prvem polletju šolskega leta 1973/74 so uspešno zaključili

polletje:
Učenci III. letnika:

z dobrim uspehom 9 učencev
s prav dobrim 7 učencev

o d l i č n i 1 učenec
Opomba: Z odličnim uspehom je izdelal polletje učenec Rudi JERŠIN, ofsetkopist iz delovne enote ofset priprava.

Učenci I. letnika:

Z dobrim uspehom 5 učencev

s prav dobrim uspehom 4 učenci

nezadostni 2 učenca

Opomba: Učenci, ki so prvo polletje šolskega leta 1973/74 bili nezadostni (iz enega ali dveh predmetov) morajo ocene popraviti do naslednje III. redovalne konference, ki bo aprila.

Učenci II. letnika, ki so bili na praktičnem pouku v tiskarni (sedaj nadaljujejo teoretični pouk na šoli), so prvo polletje zaključili uspešno.

Omenimo naj še, da sta učenca Darko DENIŠA iz II. letnika – reprofotograf in Jure ŠTEFAN iz I. letnika – kemigraf bila pri praktičnem pouku v tiskarni odlična. Čestitamo!

Učenci III. letnika so od 1.2.1974 na praktičnem pouku v tiskarni, ker bodo ob koncu šolskega leta delali zaključne izpite.

OSEBNI DOHODKI V LUČI STATISTIKE

PODATKI O IZPLAČANIH OSEBNIH DOHODKIH V TISKARNI LP V DECEMBRU 1973

Povprečni mesečni osebni dohodek – 2.200,90

V ročni stavnici znaša povprečni osebni dohodek 1.834,00, v strojni stavnici 2.219,65, časopisni enoti 3.376,70, klišarni 1.968,50, knjigotiskarski strojnici 1.696,35, fotografiji 2.089,35, litografiji 1.821,85, bakrotisku 2.203,70, knjigoveznici 1.948,70, mehanični delavnici 2.053,90 in v režijski grupi 2.443,50.

Najnižji izplačani osebni dohodek je bil 1.165,00, najvišji pa 6.107,90.

PODATKI O IZPLAČANIH OSEBNIH DOHODKIH V LJUBLJANSKEM DNEVNIKU V JANUARJU 1974:

Povprečni mesečni osebni dohodek – 3.241,88 din

V redakciji znaša povprečni osebni dohodek 3.858,30 v BEP 4.694,79, IBM 2.359,39, uprava združenega podjetja 4.449,99, v splošnem oddelku in računovodstvu 2.783,73, v prodajnem oddelku 2.891,85, naročninskem oddelku 2.244,15, ekspeditu 2.102,46, adremi 2.016,69, podružnicah 2.681,02, šoferji pa so dobili povprečno 2.383,16 dinarjev.

Najnižji izplačani osebni dohodek je bil 1.470,00 dinarjev, najvišji pa 7.234,80 dinarjev.

NAJVEČ PREHLADNIH OBOLJENJ IN POŠKODB

V Ljudski pravici, kjer je 546 zaposlenih, je bilo lani 7742 dni bolniškega staleža.

Pri Dnevniku je bilo lani zaposlenih 142 delavcev, zaradi bolezni pa izgubljenih 1528 delovnih dni

V vseh službah TOZD Ljubljanski dnevnik je bilo konec lanskega leta 142 zaposlenih, v celem letu 1973 pa je bilo izgubljenih 1528 delovnih dni, kar pomeni, da je bilo stalno odsotnih 3,5 odstotka ljudi. Le leto dni poprej pa je bil bolniški stalež v Ljubljanskem dnevniku še precej višji – vsakodnevni povprečni izostanek zaradi bolezni je bil leta 1972 5 odstoten.

Ob tem nam je dr. Jožica Sotošek iz obratne ambulante povedala:

– „Lani je bila povprečna dolžina staleža 16,9 dni, najdaljši pa se je vlekel kar 109 dni. Največ je bilo respiratornih, se pravi prehladnih obolenj, dvanajst pa je bilo takšnih poškodb, ki niso nastale na delovnem mestu. Trije moški in tri ženske so se ponesrečili na poti v službo ali iz nje – da so ozdraveli, so porabili 85 delovnih dni; vsi skupaj, seveda . . .

Pri Dnevniku so bili lani kar 104 dnevi izgubljeni zaradi nalezljivih bolezni, kot so zlatenica, garje in podobno.“

Zdravnica tudi pravi, da 1528 izgubljenih delovnih dni pri 142 zaposlenih v obdobju enega leta niti ni tako huda številka in da je marsikje drugje še precej huje . . .

Bolezni lokomotornega sistema in vezivnega tkiva, po domače se temu reče bolečine v križu, išijas, lumbago in podobne neprijetnosti, so zahtevale največ izgubljenih dni (192), čeprav je bilo le pet primerov takih obolenj. To so bolezni, ki zahtevajo daljši bolniški stalež preden bolečine popustijo in dnevi se kaj hitro naberejo.

V LP manjkalo vsak dan 4,6 odstotka ljudi

Poglejmo še, kako je z bolniškimi staleži v Ljudski pravici, kjer je takih izostankov z dela precej več. Lani je bilo zaradi bolezni izgubljenih 7742 delovnih dni, kar je pri 546 zaposlenih – preveč. Zaradi bolezni je vsak dan manjkalo 4,6 odstotka ljudi.

Največ izostankov je bilo zaradi nesreč in poškodb, ki pa niso nastale pri delu, temveč doma, pri športu in drugje. Takih primerov je bilo 65, zaradi njih pa je bilo izgubljenih 974 dni.

Takoj na drugem mestu so respiratorna obolenja; takih primerov je bilo 109, zaradi katerih so bili zaposleni 819 dni v bolniški. Na tretjem mestu so prebavna obolenja. Obolenj te vrste je bilo 55, zaradi njih je bilo 737 izgubljenih dni – govori pa se, da so tega

med drugim krivi tudi „čistoča“ in jedilniki v obratni menzi . . .

V trinajstih primerih je bil bolniški stalež daljši od 100 dni, kar je 21,8 odstotka vsega staleža v Ljudski pravici. Teh trinajst bolnikov je porabilo za zdravljenje 1692 delovnih dni – oziroma več kot v celem letu vseh 142 zaposlenih pri Ljubljanskem dnevniku.

– „To pomeni, da imamo v tiskarni veliko kroničnih bolnikov,“ pravi dr. Jožica Sotošek, „ki bolujejo predvsem za živčnimi boleznimi ter za obolenji čutil, srca in ožilja. To so predvsem starejši delavci in prav v takih pri-

merih bi bili v veliko pomoč preventivni ukrepi, za katere pa – tako kaže – ni zanimanja.“

Šele na četrto mesto pridejo poškodbe, do katerih je prišlo pri delu. Takih poškodb je bilo lani 53, povzročile pa so 660 izgubljenih dni.

Ob vseh teh izgubljenih dneh in bolniških staležih pa zdravnica poudarja, da ne v Ljudski pravici in ne v Ljubljanskem dnevniku ni veliko simulantov, je pa toliko več nepredvidnežev, saj je vse več poškodb. Ob tem velikem številu izgubljenih dni, ki jih povzročajo med drugimi tudi kronični bolniki, pa bi lahko zapisali, da je prvi, predhodni pregled pred nastopom nove službe edini, ki štiti delovno organizacijo pred izgubljenimi delovnimi dnevi in bi moral biti obvezen. Še vedno pa se dogaja, da na pregled ne pridejo vsi . . . J. M.

KRVODAJALSKA AKCIJA

DEVETINTRIDESET ČLANOV LP JE DALO KRI

Občinska organizacija Rdečega križa Ljubljana Center je pripravila 16. januarja 1974 krvodajalsko akcijo za našo temeljno organizacijo.

Krvodajalske akcije v taki obliki so organizirane enkrat letno in se jih redno udeležuje precejšnje število delavcev tiskarne. Letošnje krvodajalske akcije se je udeležilo skupno 39 članov naše delovne skupnosti, posamezni obrati pa so bili zastopani takole:

– ročna stavnica	3 krvodajalci
– strojna stavnica	
– linotype in mono type	1 krvodajalec
– časopisna enota	1 krvodajalec
– klišarna	2 krvodajalca
– knjigotisk	12 krvodajalcev
– fotografija	4 krvodajalci
– ofset tisk	1 krvodajalec
– knjigoveznica	11 krvodajalcev
– režijske enote	4 krvodajalci

Krvodajalske akcije se udeležujejo skoraj vedno isti člani delovne skupnosti, vsako leto pa v njej sodeluje največ delavcev iz obrata knjigotisk. Tiskarna poskuša zagotoviti čimbolj množično udeležbo svojih delavcev v tej akciji s tem, da prizna vsakemu delavcu, ki se udeleži organizirane akcije, en dan izrednega plačanega dopusta.

V zvezi s krvodajalstvom je treba poudariti tudi to, da imamo v naši temeljni organizaciji nekaj delavcev, ki so za svoje zasluge na tem področju, to je

stalno in večletno sodelovanje v krvodajalskih akcijah prejeli že visoka republiška odlikovanja. V zadnjem času so ta odlikovanja prejeli tov. Pivk Joža in Recher Majda iz obrata knjigoveznice.

Obema odlikovancema-krvodajalcema za njuno človečnost in nesebičnost iskreno čestitamo.

Iz Dnevnika jo bodo dali štirje

Le štirje člani temeljne organizacije združenega dela Ljubljanski dnevnik so se odločili, da dajo kri – pred dnevi se je na naš kolektiv namreč obrnila občinska organizacija Rdečega križa Ljubljana-Center in nas prosila, da jim pomagamo pri krvodajalski akciji.

Izračunali so – zavodu za transfuzijo morajo namreč vsak dan preskrbeti najmanj 200 krvodajalcev (!), če hočemo, da naše bolnišnice razpolagajo vsaj z minimalno količino krvi – da bi morala vsaka temeljna organizacija združenega dela dati vsaj 20 odstotkov krvodajalcev od vseh zaposlenih. Torej bi morala naša TOZD zbrati vsaj 28 krvodajalcev. Štirje krvodajalci so potemtakem zelo nizka številka, čeprav navzlic vsemu še kako dobrodošla.

Za ta humani korak so se odločili trije iz biroja za ekonomsko propagando in eden iz uredništva.

Velja pripomniti, da je bilo v času zbiranja krvodajalcev mnogo naših delavcev na dopustih. Je to opravičilo za tako majhno število? V. G.

ODŠEL JE IZ NAŠE
KULTURNE REDAKCIJE

FRANCE VURNIK

novi ravnatelj
slovanske knjižnice

V kulturni rubriki Dnevnika je bil zaposlen od 1. junija 1972 do 31. januarja 1974. Z informacijami, poročili in ocenami je bil zadolžen za pokrivanje znanosti (predvsem z organizacijsko političnega vidika), knjižnega trga z ocenami o knjižnih novostih in gledališča z ocenami gledaliških predstav.

Z gledališkimi kritikami bo sodeloval v Dnevniku naprej in s knjižnimi tudi.

S 1. februarjem je začel delati na delovnem mestu ravnatelja Slovanske knjižnice v Ljubljani.

Pred zaposlitvijo v kulturni rubriki Dnevnika je bil od leta 1961 zaposlen pri RTV Ljubljana, najprej v uredništvu poročil, potem pa več kot deset let v radijskem uredništvu kulturnih in literarnih oddaj, kjer je urejal oddaje kot Jezikovni pogovori, S knjižnega trga, Žive misli, literarne večere in nokturne in pisal za radijski dnevnik kritike gledaliških predstav slovenskih poklicnih gledališč.

Dve knjigi „Jezikovnih pogovorov“, ki ju je uredil F. V., sta izšli pri Cankarjevi založbi, pri isti založbi je izšla tudi knjiga Iva Grahorja „Življenje in smrt“, ki jo je F. V. uredil. Od leta 1957 je sodeloval pri Naših razgledih, najprej z ocenami knjižnih novosti ruskih avtorjev, potem z gledališkimi kritikami, in v literarni reviji Sodobnost s knjižnimi ocenami in pesmimi.

Objavil je tudi dve pesniški zbirki: „Pred zidom in onkraj“ (1969) in „Vsegazvedanje“ (1972). Književnost s svojimi mnogoterimi izraznimi oblikami mu je torej poglavitno področje delovnega interesa.

SO VZROKI ZA TAKŠNO STANJE OBJEKTIVNI ALI NE?

V MENZI SE DRŽIJO PREGOVOROV...

Menza bi morala biti urejena. Če je delavec pri obroku zadovoljen, je njegova storilnost pri delu večja – število prebavnih obolenj raste . . .

Znani ljubljanski zdravnik dr. Franta Mis je ob raznih priložnostih kaj rad dejal, da je „higiena pol zdravja, druga polovica pa umazanija“. . . . Kaže da se tega reka v naši menzi temeljito držijo, čeprav ni bil dr. Mis nikoli pri njih, saj tisti, ki se hranijo ali pa samo malicajo, neprestano godrnjajo nad nečistočo. Vprašanje je, če so vzroki za tako stanje objektivni ali ne. . .

V menzi, oziroma obratu družbene prehrane Ljudska pravica, so zaposlene štiri ženske, pred nedavnim pa jih je bilo pet. Dejale so nam, da se mnogokrat zgodi, da katera od njih zbolí, tako da ostanejo za delo le dve ali tri, kar pa je za 300 ali 400 ljudi, kolikor se jih hrani pri njih vsak dan, odločno premalo. Povedale so tudi, da se trudijo, kar se le da in da se bodo v prihodnje še bolj . . . Upravo – „lastnik“ menze je prehrabeno

podjetje Bežigrad oziroma po novem Gostinsko prehrabeni center – tudi večkrat prosijo, naj jim odgovorni dodelijo vsaj še eno delovno moč, ker bi jih moralo biti v menzi s takšno kapaciteto zaposlenih vsaj pet, vendar brez uspeha.

Dr. Jožica Sotošek pravi o razmerah v menzi:

„V Ljudski pravici pravijo, da se ne da nič storiti, da bi bilo v menzi nekoliko več reda. Imajo celo komisijo, ki naj bi nadzorovala čistočo in red, morda celo jedilnike, vendar rezultatov ni. Člani komisije se pač ne hranijo v menzi! Tiskarna prispeva del sredstev, tako na primer „pokriva“ vso režijo (prostori, elektrika, plin, ogrevanje . . .), pa ne more napraviti reda. Ljudje so nezadovoljni in tudi pri meni v ambulanti neprestano godrnjajo nad čistočo, pravzaprav nad nečistočo. Pri vsem tem pa opažam, da število bolniškega staleža zaradi prebavnih obolenj raste in je že zelo visoko, to pa ni več šala. Pojavljajo se razni čiri, vnetja želodčne in črevesne

Slišali smo, da so tla v menzi pomita le enkrat tedensko . . .

sluznice in podobno. Trenutno so prebavna obolenja po številu izostankov z dela na tretjem mestu in so pred poškodbami pri delu v tiskarni, kjer je delo marsikje tako, da so poškodbe pogoste.

V menzi se hranijo predvsem ljudje, katerim je malica v njej prvi obrok, saj se vozijo na delo v Ljubljano in pred odhodom od doma ne zajtrkujejo, ker za to ni časa. V takih primerih pa se obolenje hitro pojavi, če ti hrana „obleži“ v želodcu, če ni primerno pripravljena itd. obroki so enolični in se pogosto ponavljajo – kaže, da dekleta, zaposlena v menzi, nimajo nobene fantazije . . . Izgovarjajo se, da imajo na voljo premalo denarja in da se ne da v tem pogledu ničesar storiti, kar pa ne bo popolnoma držalo, saj staneta dva decilitra mleka 1,80, sendvič, pa ne ne vem kako bogat, 3 dinarje in tako naprej. To ni poceni, saj so druge reči še precej dražje, pa čeprav so preproste enolončnice. Ko bi bile vsaj okusno pripravljene . . .

Ko gredo zaposlene popoldne domov, menzo zaklenejo, tako da ne more noter niti snažilka Ljudske pravice, da bi jo pometla ali pomila. Same jo pomivajo enkrat tedensko, namesto da bi jo vsak dan.

Menim, da bi bilo prav, če bi bila v tisti komisiji tudi višja medicinska sestra Stana Sajevec, pa nanjo ni nihče niti pomislil. Prepričana sem tudi, da pivo v tako menzo ne sodi. Je namreč alkoholna pijača, delavci spijejo po več steklenic vsako dopoldne in nesreča je hitro tu. Sadja pa – recimo – ni moč dobiti . . .“

J. Mally
Foto: M. Ciglič

Kamera našega fotoreporterja je „ovekovečila“ red in čistočo v obratu družbene prehrane Ljudska pravica, v katerem so zaposlene delavke Gostinskega prehrabnega centra. Pravijo, da je ondan v tej menzi neka ženska pila mleko, pa se ji je v grlo oziroma v mandelj zataknila ščetina, ki je bila menda nekoč v zobni ščetki. Odpeljati so jo morali na nezgodni oddelek ljubljanske poliklinike . . .

ČE LE ŽEP NE BO PRAZEN...

Najmodernejši foto-stavni stroji lahko delajo skoraj „čudeže“,
seveda pa čudovita tehnika precej stane

Laserski optični čitalec, ki ga bomo morda kdaj videli tudi v našem podjetju

Med 18 predstavniki raznih grafičnih podjetij iz Jugoslavije, ki so se 21. januarja letos udeležili štiridnevni predavanj in demonstracij foto-stavnih sistemov podjetja Bobst Graphic v Lausanni, smo bili tudi trije iz „Ljudske pravice“ in sicer tov. Božo Sintič, Rajko Čebular in Janez Šuster.

Človek si navadno nekako po svoje predstavlja ogled raznih podjetij in tovarn, ki so si skoraj vselej zelo podobni. Le redkokdaj je to kaj drugega kot utrujajoča dirka skozi tovarniška poslopja, kjer eden razlaga, trije ga slišijo, ostali pa ponavadi komaj čakajo, kdaj bo pohoda konec in kdaj pride na vrsto steklenica piva ali kaj močnejšega. Vsi že tako in tako iz prospektov, ponudb in strokovne literature vedo, kaj bodo videli in kaj kupili. No, kdor je od natančnih Švicarjev pričakoval kaj podobnega, se je to pot zmotil. Res je, da tudi tu ni manjkalo ogledov

ogromnih tovarniških hal, kjer 2000 delavcev in projektantov načrtuje in izdeluje vse od najtežjih strojev za kartonažne tovarne do računalnikov z dvema milijonoma operacij na sekundo, vendar se je vsa stvar le začela nekoliko drugače in za naše pojme precej nenavadno.

Po utrujajočem posedanju v letališnih čakalnicah na Brniku in v Zuerichu smo s približno 6-urno zamudo le prišli v Ženevo, kjer so nas pričakali predstavniki podjetja Bobst Graphic in nas z avtobusom pospremili v 65 kilometrov oddaljeno Lausanno, kjer je tudi sedež podjetja. Naslednje jutro so nas, nič hudega sluteče, potisnili v nekakšno predavalnico, predstavnik podjetja Bobst Graphic gospod Krenger nam je zaželel dobrodošlico, vsakemu potisnil v roko kup papirja in svinčnik, vzal v roke kredo, na veliko tablo narisal shemo računalnika za foto-stavni sistem, zraven napisal črko K in tu se je začelo. Po kakih treh urah nam je bilo že skoraj popolnoma jasno, kaj se skriva v zgornjih treh predalih računalnika, po petih kaj je v naslednjih dveh in po desetih urah za kaj pravzaprav sploh gre.

Kdor ni imel popisanih vsaj deset listov in ni zastavil vsaj deset vprašanj, je bil kot kupec takorekoč neresen.

Nas iz „Ljudske pravice“ so naslednji dan popoldne „razveselili“ še s posebno tri-urno debato

o potrebah in prilagoditvi našega IBM stavnega sistema na foto-stavni sistem. Do konca nabiti s teoretičnim znanjem smo si ogledali še praktično delo v njihovem šolskem centru, kjer prirejajo tudi 14-dnevne tečaje za tiste, ki kasneje strežejo tem strojem.

Kaj bi naj tak človek bil po poklicu, ni še popolnoma jasno, moral pa bi biti nekje med izučnim grafikom, elektronskim tehnikom in računalniškim programerjem. No, šalo na stran. Foto-stavni stroji Bobst Graphic delajo z velikimi zmogljivostmi (80.000 do 240.000 znakov na uro) in dober programer lahko dela „čudeže“. Za časopisne oddelke in redakcije je še posebej zanimiv tudi laserski čitalec teksta, ki s 120 znaki na sekundo „čita“ tekst napisan na IBM električni pisalni stroj in ga prenaša na perforirni trak, ki se pozneje vstavi v foto-stavni stroj. In še in še.

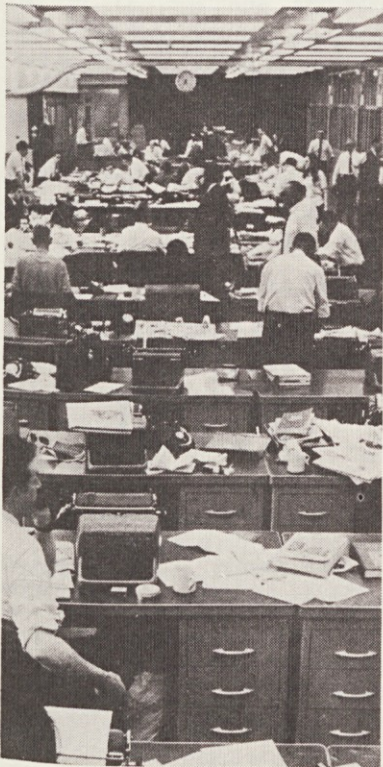
Po štirih dneh so nas prepričali, da so perspektive v grafični dejavnosti naravnost fantastične in verjeli smo jim. Ko so nas na koncu pospremili z najlepšimi željami in nam mimogrede potisnili v roke tudi fakture, smo videli, da je za vso to čudovito tehniko treba tudi precej globoko seči v žep. O tem pa naj odločijo drugi! J. Š.

Tovarniška poslopja in stanovanjski bloki podjetja Bobst Graphic v Lausanni

Z OBISKA V NAJVEČJI LONDONSKI ČASOPISNI HIŠI DAILY MIRROR

V drugi polovici avgusta sem obiskal tri redakcije največjih londonskih, oziroma angleških časnikov. Najdlje sem se zadrževal v časopisni hiši Daily Mirror in razumljivo še dlje pri tedniku Sunday Mirror. Gre za podobno sintezo dveh časnikov, dnevnika in

Desk, še ne v popolni zasedbi

došla žepnina, „pocket money“. Pri tem človek nehote pomisli, da imamo pri nas, seveda z ustrežno spremenjeno miselnostjo, še neizčrpane možnosti za hitro in zadovoljivo razpečavanje časnika.

Naj ne opisujem številnih navedb iz tehnologije nastajanja časnika, kar ni neposredno vezano na koncipiranje in oblikovanje uredniškega dela redakcije, ki zaposluje okrog 4000 ljudi. Od tega je okrog ena četrtina, torej 1000 novinarjev, 36 fotoreporterjev in dopisnikov. Niti niso uporabni podatki o močnem vplivu sindikatov na delo novinarjev, ali denimo podatki o letnih dohodkih novinarjev in urednikov, ki se gibljejo, ob količinski drugačnih obveznostih v primerjavi z našimi razmerami, od minimalno 4000 funtov letno (to je okrog 18 milijonov starih dinarjev) za pripravnika, do 20.000 funtov (okrog 70 milijonov SD) za glavnega urednika.

Zanimivejše in morda tudi uporabnejše je vsebinsko koncipiranje časnika 28 straneh, na skraj četrtino manjšem formatu od Ljubljanskega dnevnika. Torej sorazmerno majhen obseg, še zlasti, če odštejem precejšnje površine za reklame in oglase, za katere imajo, spričo naklade veliko inte-

resentov, pa vendarle so mi zatrjevali, da je ena časopisna stran v njihovem časniku med najcenejšimi v Angliji. Samo 6000 funtov (21 milijonov SD). Kajpak bi veljalo posebno poglavje posvetiti reklamam in oglašom, ki se v primerjavi z našimi precej razlikujejo, npr. reklamni oglas v angleškem časniku bralcu pove znatno več kot pri nas, čeprav je največkrat po obsegu in opremljenosti dokaj skromen. Kar je najbistvenejše, pove potrošniku najosnovnejše podatke in med njimi je prav gotovo najpomembnejša cena. Pri nas so oglasi, v katerih bi bila navedena cena, še dokaj redki.

Po ugotovitvah javnega mnenja, ki zagotovo niso približne, zanimajo njihovega bralca najbolj teme iz astronomije (od horoskopa do vremenskih napovedi), nato kriminal in seks, kmalu za tem šport itd.

Na prvih straneh nikoli ne pomišljajo, da ne bi objavili cele zgodbe iz črne kronike, pa če ni boljše, nadrobno opišejo tudi prometno nesrečo s smrtnim izidom (kar se pri nas ne zdi več senzacija), čeprav je med 52 milijoni Angležev manj možnosti, da bi bralca privlačilo poročilo o neki prometni nezgodi morda zato, ker bi utegnil ponesrečenca poznati.

Nadaljevanje prihodnjič

Angela Skubic

Friderik Žajdela

Henrik Beranek

PO DOLGIH LETIH
ZVESTOBE LP

ŠTIRJE, KI SO ODŠLI V POKOJ

Tovarišica Angela SKUBIC je bila rojena 10.4.1922 v Ljubljani. V tiskarno Ljudske pravice je prišla 1.8.1951. Najprej je delala v ekspeditu, po 2, 3 letih pa prevzela vodstvo oddelka odpreme do upokojitve 30.11.1973.

Tovariš Friderik ŽAJDELA je bil rojen 23.7.1913 v Sovjaku-Ptuj. V tiskarno Ljudske pravice je prišel 23.9.1963 kot VK mizar in je vse do upokojitve 31.12.1973 vodil mizarstvo delavnice.

Tovariš Evgen KOLARIČ je bil rojen 2.12.1911 v Ljubljani. V tiskarno je prišel 5.5.1944. leta. 31. decembra 1973 je bil upokojen kot obratovodja fotografije.

Tovariš Henrik BERANEK, rojen 7.9.1913 v Ljubljani. V tiskarno Ljudske pravice je prišel 13.1.1948 in je delal do 30.11.1951 kot litograf, ko je ponovno vstopil 3.5.1954. Upokojen je 31.12.1973 kot pomočnik direktorja v tehničnem sektorju.

Časopisna hiša dveh največjih časnikov v Angliji

tednika, seveda z različno materialno, organizacijsko in sistemsko strukturo, zlasti pa za neprimerljivo razsežnost.

Daily Mirror ima kot najbolj razširjen časnik v Angliji približno 15 milijonov bralcev, saj ima s tremi izdajami (v Londonu okrog 4 milijone naklade, v Manchesteru okrog 1.600.000 in pol milijona na Škotskem pod naslovom Daily Record) nad 6 milijonov naklade in ga bere po zanesljivih podatkih lastnega raziskovalnega inštituta vsak tretji Anglež. Odšteti so kajpak otroci, nepismeni, slabo angleško govoreči tujci itd.

To je nacionalni časnik, ki ga mora vsak bralec, ne glede na to, ali je v Londonu ali v oddaljenem zaselku v severnem Wellsu, dobiti do 7. ure zjutraj, torej pred zajtrkom na mizo.

Časnik, ki ga po Angliji razvažajo s posebnimi vlaki in avtomobili, raznašajo povečini šolski otroci, stari nad 14 let, kar v deželi z nekdanjo tradicijo bogate velesile, ni nečastno delo, ampak dobro-

Našim bralcem, članom delovnega kolektiva

Vaša pisma – po možnosti napisana na stroj – so nam vedno dobrodošla. Čim krajša bodo, toliko več možnosti bo, da jih bomo objavili. Prednost bodo seveda imela tista pisma članov našega delovnega kolektiva, ki zadevajo neposredne probleme pri njihovem delu, predloge za razne izboljšave in seveda tudi pritožbe, ki jih na drug način doslej ni bilo možno uveljaviti. Vsa pisma morajo biti seveda podpisana s polnim naslovom, ker bodo drugače končala v košu. Vso pošto ali predloge o tem, kaj želite, da bi bilo objavljeno v našem internem glasilu „Črno na belem“, dostavite odgovornemu uredniku v sobo št. 67 v četrtem nadstropju (kjer je uredništvo Ljubljanskega dnevnika). Uredništvo

ZIMSKE ŠPORTNE IGRE DELAVCEV GRAFIČNE INDUSTRIJE

Športna rekreacija v našem kolektivu se je zadnji čas lepo razmahnila. Odbojkarji že leta nazaj redno vadijo na Taboru, lani so po daljšem času uspešno nastopali nogometaši, košarkarji so celo priredili turnir, začeli so tudi kegljači, obetajo še strelci... Le smučarji so bili do nedavnega še prikrajšani za svoj užitek, ker nam jo je tako zagodla letošnja zima.

Zadnji sneg pa je končno le omogočil prvo tekmovanje tudi

smučarjem. Tako je bilo v petek, 8. februarja, sindikalno prvenstvo občine Ljubljana-Center v veleslalomu na Krvavcu. Udeležilo se ga je 17 smučarjev iz tiskarne, ki so dosegli na zelo težkih progah solidne rezultate. Mlajši člani: 4. Repar, 14. Bele, 16. Sekula, 23. Ogrizek, 30. Makuc, 33. Kavčič; srednji čani: 16. Rapoša, 19. Dolenc, 23. Hace; starejši člani: 7. Ilija. Članice: 6. Hudarín. Ekipno so naši smučarji dosegli 5. mesto in

prejeli diplomu.

To tekmovanje je bilo za naše športnike še posebej zanimivo zato, ker smo na njem izbrali najboljše smučarje, ki naj bi nas zastopali na zimskih športnih igrah delavcev grafične industrije na Pohorju 17. februarja. Športna komisija naše sindikalne podružnice namerava poslati v Maribor res najboljše smučarje, ki bi nas dostojno zastopali. Žal pa so tudi na Pohorju snežne razmere takšne, da je tekmovanje še v zraku. Mogoče bodo mariborski prireditelji primorani spremeniti kraj tekmovanja in tako grafične igre ne bodo nad Mariborom ampak na Ribniškem Pohorju.

PIKRE IZ DOMAČIH LOGOV

PARKIRANJE

- Tu na dvorišču ne smete parkirati avtomobila.
- Saj je vendar dovolj prostora, pa še sobota je.
- Vseeno! Če ne boste ubogali, bom poklical milico in gasilce, da vam odpeljejo avtomobil.
- Saj sem vendar tu v službi.
- Vseeno! Tako mi je naročeno, pa pika!
- Kateri osel pa vam je to naročil?
- Tovariš d Kkkaaaj . . . kaj ste rekli?!

GARAŽIRANJE

- Pa naj še kdo reče, da naše garaže niso dobro izkoriščene.
- Zakaj?
- Ponoči so v njih spravljene službeni avtomobili, čez dan pa privatni.

KADROVSKE NOVICE

V januarju 1974 je v tiskarno Ljudske pravice prišlo 6 delavcev:

Boris Ogrizek – grafični inženir, Viktorija Kovačič – delavka, Marjan Hočevár – rezač (iz JLA), Vojko Zabukovec – knjigotiskar (iz JLA), Borut Žargi – stavec (iz JLA), Tončka Bozovičar – čistilka.

Iz tiskarne Ljudska pravica pa so v januarju 1974 odšli:

Vito Turk, stavec – zaradi prekvalifikacije, Marija Rumenič, kgv delavka – sporazum, Katarina Čizmešija, čistilka – sporazum, Milan Lukič, strežnik – samovoljno, Mara Svetek, kgv. delavka – sporazum, Velinka Cvijič, kgv. delavka – sporazum, Slavica Gradišar, izlagalka – samovoljno, Branko Pipan, stavec – v JLA, Vinko Kašnik, stavec – v JLA, Boris Pantar, stavec – v JLA, Štefan Ravnikar, stavec – v JLA, Rajko Pogačar, odtiskovalec – v JLA, Marjan Ajdovec, ofset kopist – v JLA.

V januarju 1974 so odšli iz TOZD Ljubljanski dnevnik trije delavci, in sicer France Vurnik, novinar kulturne redakcije, Franc Čerpnjak, zaposlen kot šofer in Slavka Kadič, zaposlena kot snažilka.

Na novo pa so se zaposlili Vinko Borišek, kot prodajni referent v prodajno naročninskem odseku, Matko Martin kot šofer ter Justo Hasanagić in Stanislava Poljanec kot snažilki.

ČRNO na BELEM

Izdaja delavski svet združenega podjetja Ljudska pravica – Urejá uredniški odbor: Saša Jarc (odgovorni urednik), Marija Mežek, Srečko Mrak, Darko Puhar, Kazimir Rapoša, Leopold Šega, Majda Tičar in Rafko Trušnovec – Izhaja vsak drugi ponedeljek v mesecu, razen julija in avgusta – Natisnila tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani

– Kako to, da lahko v enem dnevu spravite skupaj velike časnike, teh osem strani našega časopisa „Črno na belem“ pa mečkate po štirinajst dni?

– Ali res niste še nikoli slišali, da je kovačeva kobila vedno bosa!?